

Til lovforslag nr. L 36. Tillæggsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 18. juni 1998

Tillæggsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, retsplejeloven og straffeloven

(Revision af psykiatriloven m.v.)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Disse spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til tillæggsbetænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis, Enhedslistens, Fremskridtspartiets og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, men vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (SF og CD), tiltrådt af et *mindretal* (DF, EL, FP og KRF):

1) I nr. 3 indsættes efter den foreslåede § 4 a:

»§ 4 b. Psykiatriske patienter under 18 år, der er tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt, skal holdes adskilt fra voksne psykiatriske patienter, medmindre en sådan adskillelse vil stride mod barnets eller den unges tarv.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det er forslagsstillernes grundlæggende opfattelse, at børn og voksne skal holdes adskilt på de psykiatriske afdelinger. Opfattelsen skyldes ikke blot, at en sådan adskillelse er anført i FN's Børnekonvention, men først og fremmest at det er et fundamentalt rigtigt princip. Når forslagsstillerne finder det vigtigt at få dette princip indført i selve loven, er det for at sikre, at bestemmelsen vil gælde her i landet, selv om reglen i Børnekonventionen måtte blive ændret eller ophævet.

Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Dorte Bennedsen (S) Else Marie Mortensen (S)
Jan Petersen (S) Anne Baastrup (SF) nfm. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)
Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V)
Karen Rønde (V) Tom Behnke (FP) Bendt Bendtsen (KF) Pernille Sams (KF)
Peter Skaarup (DF) Jann Sjursen (KRF)

To af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 38:

Er der efter ministerens opfattelse nogen økonomiske konsekvenser af ændringsforslag nr. 4 i udvalgets betænkning over lovforslaget?

Svar:

Som anført i bemærkningerne til ændringsforslaget vil en vedtagelse af forslaget indebære en retlig forpligtelse for sygehusmyndighederne uafhængigt af Børnekonventionen.

Ændringsforslaget indeholder bl.a. ingen nærmere angivelse af, i hvilke tilfælde en adskillelse fra voksne (undtagelsesvis) vil stride mod barnets eller den unges tarv, jf. herved besvarelsen af spørgsmål nr. 39.

Det optimale set fra barnets eller den unge patients synspunkt må være, at den adækvate behandling kan tilbydes på en psykiatrisk afdeling, der ligger så tæt på den pågældendes hjem som muligt.

Hvis den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse hermed indebærer, at hvert amt skal råde over en børne- og ungdomspsykiatrisk funktion, hvor der er mulighed for at behandle tvangsindlagte og tvangstilbageholdte børn og unge, vil bestemmelsen påføre amterne betydelige merudgifter.

Et sådan lovfastsat pligt må derfor forventes at føre til krav om økonomisk kompensation fra sygehusmyndighederne.

Spørgsmål nr. 39:

Er der nogen forskel på konsekvenserne af ændringsforslag nr. 4 i udvalgets betænkning over lovforslaget og udvalgsflertallets bemærkninger om samme emne i betænkningen?

Svar:

Som anført i Justitsministeriets besvarelse af 29. maj 1998 af spørgsmål nr. 33 vil en lovbestemmelse med et indhold som angivet i ændringsforslag nr. 4 indebære, at den folkeretlige regel i Børnekonventionens artikel 37, litra c, får et selvstændigt retsgrundlag her i landet. Endvidere er det i svaret anført, at en angivelse i Rets-

udvalgets betænkning af Børnekonventionens krav ikke på samme måde vil udgøre et selvstændigt retsgrundlag.

Til uddybning af svaret kan anføres følgende:

Den nærmere fortolkning af Børnekonventionens regel giver på en række punkter efter Justitsministeriets opfattelse anledning til tvivl, både for så vidt angår reglens anvendelsesområde og med hensyn til indholdet af reglen.

Med hensyn til reglens anvendelsesområde har Justitsministeriet som bekendt antaget, at reglen er generel i den forstand, at den må antages at gælde for alle former for frihedsberøvelse, uanset om det er inden for eller uden for strafferetsplejen.

Med hensyn til reglens indhold er det uklart, hvad der ligger i kravet om »adskilt«, ligesom den præcise rækkevidde af undtagelsen om hensynet til barnets tarv kan give anledning til tvivl.

Der foreligger ikke forarbejder til konventionen, der giver svar på disse spørgsmål. Der er heller ikke efter konventionen etableret en særlig domstol, der kan fastlægge den nærmere fortolkning af konventionens bestemmelser.

En national regel som angivet i ændringsforslag nr. 4 vil være begrænset til frihedsberøvelser i form af tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelser.

Ved en sådan »partiell« gennemførelse af Børnekonventionens regel må det i givet fald mere præcist angives - f.eks. i bemærkningerne til den nationale lovbestemmelse - hvad der skal forstås ved kravet »holdes adskilt fra voksne«, og i hvilke tilfælde en sådan adskillelse på det psykiatriske område ikke vil tjene barnets eller den unges tarv.

Det må derfor antages, at en sådan national bestemmelse i givet fald vil få et mere præcist indhold end den folkeretlige regel, og at bestemmelsen - i mangel af konventionsforarbejder m.v. - vil blive fortolket med særlig vægt på det nationale retsgrundlag og dermed på den måde, som lovgivningsmagten nærmere måtte have udmøntet Børnekonventionens krav på det psykiatriske område.